

KATARINA DURICA

SLUŠNÉ
DIEVČATÁ
PLAČÚ
POTICHU

Ljndeni

Slušné dievčatá plačú potichu

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Katarina Durica
Slušné dievčatá plačú potichu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

SLUŠNÉ DIEVČATÁ
PLAČÚ POTICHU

KATARINA DURICA

SLUŠNÉ
DIEVČATÁ
PLAČÚ
POTICHU

Z maďarského jazyka
preložila Olívia Cselényi Fodorová

Ljndeni

Botondovi

Sledujem bager, pohľadom tápam medzi kôpkami zeminy, či sa tam nájde to, čo hľadám už takmer dvadsať rokov.

Slnko pripeká a nablízku niet ani kúska tieňa, ani len jedného stromu, pod ktorý by som mohla odstaviť auto a odtiaľ sledovať, čo sa deje. Na spánkoch sa mi lesknú kvapky potu a aj voda sa mi už minula. Mám sucho v ústach a nervózne si obhrýzam nechty, drobné kúsky laku mi padajú na sukňu. Sedím v aute, v malej dedine kdesi na Žitnom ostrove, a roním slzy. Sledujem bager, čo sa kníše sem a tam a dve policajné autá v popredí. Niečo tam hľadajú... Možno zistili niečo nové, niekto možno vedel, čo sa tu pred dvadsiatimi rokmi udialo. Žltý bager vytrvalo rýpe, hĺbi veľkú jamu a prevracia hrudy zeme. Po chvíli sa presunie trochu ďalej a začne ryť ďalšiu jamu. Ako nejaké bystré zvieratko, čo zacítilo kosť, chytilo stopu niečoho výživného a plnou parou sa prehrabáva ku koristi. Zanietene pokračuje aj napriek neúspešným pokusom nájsť, čo hľadá. S optimistickým nasadením sa posunie ďalej a pokračuje v práci. Dohliada naň šesť policajtov. Tí budú mať robotu, až keď sa to nájde. Alebo keď *bo* nájdu. Na ulici sa zbiehajú miestni, jeden z nich, postarší

muž si oprie bicykel o plot a natahuje sa, aby mu nič neuniklo. Skupinka pubertiakov sa na niečom rehoce a dve tetky v polyesterových šatových zásterách a s rukami za chrbtom sa chlapíka s bicyklom vypyujú, či nepočul, čo hľadajú.

Som tu už nejakú dobu, no tvrdnem v aute. Nevystúpila som, aby ma policajti alebo miestni nezbadali, no bolo naivné myslieť si, že ostanem bez povšimnutia. Len čo som vypla motor, záclony z umelej čipky sa pohli, psy začali štekať a pošťár, ktorý okolo mňa prešiel na bicykli, mi zdvorilo zakýval.

Bager zrazu zastal, už neryje, niečo asi našiel. Policajti sa zhýkli okolo vyhlbenej jamy, jeden z nich sa chopil lopaty. Krv mi tuhne v žilách, sledujem ich a srdce mi div nevyskočí z hrude. Rukou si zakrývam ústa. „*Bože, prosím, nie... prosím nie takto, nie teraz...*“ šepkám. Nič. No bager sa ďalej pokúša dostať cez prekopanú zeminu. Nič tam nie je, asi to bola len nejaká pritvrdá hruda. Opriem sa. Rukami zvieram volant a privieram oči.

Nemala by som tu byť, mala som na dnes dve klientky, no obe som preložila. Babám v kaderníctve som povedala, že dnes neprídem, aby mi nevolali. Ak by sa niečo stalo, nech mi radšej pošlú správu. Môj salón v Dunajskej Strede je vlastne len jedna miestnosť, asi 50 metrov štvorcových. Najprv som si ju prenajímala, no pred pár rokmi som ju odkúpila. Cez týždeň u mňa pracuje šesť dievčat, no v sobotu kvôli svadbám aj viac. Raz nás tam už bolo aj desať. Pred dvadsiatimi rokmi som bola jednou z nich.

Bager neodbytny ryje ďalej, policajti znudene pozerajú do jamy. Je im teplo, sňali si čiapky a rukami si zotierajú čelá. Jeden z nich odbehol a vrátil sa s fľašou vody.

„Na frasa tu stále vyvádzajú! Minule ryli v Kračanoch, pár týždňov predtým v Potôni. Prečo už nedajú pokoj?! Kto je toľké roky pod zemou, nech tam aj ostane, takým to môže byť jedno, aj tak im to už nepomôže. Čo bolo, bolo. Mali by radšej lapať tých, čo kradnú teraz, nie tých, čo to robili pred dvadsiatimi rokmi.“ Komentuje chlapík s bicyklom. Je len jedenásť, a už je pod parou.

Aký pekný eufemizmus... chlapík je pod parou. Kdeže pod parou, spil sa pod obraz Boží. Huláka, rozdáva rozumy, aj policajtom čosi vysvetľuje.

„*Karči báči*, my si len robíme svoju prácu, ideme, kam nás pošlú,“ odvetil ujkovi jeden z nich.

Opilec sa tackajúc posadil na bicykel, párkrát otočil pedálmi, no potom uznal, že bude lepšie, ak zosadne a bude svoj dopravný prostriedok tlačiť. Sledujem jeho pohyby, vyfúčané zadné koleso a špinavé montérky.

Je mi zle od žalúdka, asi sa povraciam. Vlhkou vreckovkou si utieram tvár aj výstrih, kožu mám lepkavú. Podprsenka ma omína, tlačí, radšej si ju vyzlečiem a strčím do tašky.

Myslím na tetu Eržiku. Bývala na siedmom a sledovala, ako sa jej tichý, slušný syn menil na monštrum; a na Hildu z druhého, tú pyskatú gymnazistku, ktorú to takmer stálo život.

Bože dobrý, kedy sa to už skončí? Slzy a sople sa mi zlievajú, v hrudi mi búši, napína ma.

V tom bager čosi našiel, bagrista vypol motor. Policajti sa zbehli okolo lyžice, pozorujem ich z auta, hľadím pred seba, rukami zvieram volant, bystrím pohľad. Len čo zba-

dám to, prečo už dvadsať rokov bojujem so svojimi démonmi, zatmie sa mi pred očami, svaly povolia a padám na volant. Rovno na klaksón.

Pred 20 rokmi.

Hilda

Chcem tetovanie! Draka na lopatku, so šupinatým chvostom, ktorý by sa mi ťahal až na plece. Na biológii som si predstavovala jeho tvar a načmárala som si skicu na zadnú stranu zošita. Rozmýšľala som pritom, kde na to vziať prachy. Nemala som ani poňatia, koľko by to mohlo stať, no v Dunajskej Strede som poznala len jedno miesto, kde by mi tetovanie spravili. Bola to prerobená pivničná miestnosť, no o tej nemohla byť ani reč. Bola to taká tmavá diera, pôvodne kočikáreň či niečo podobné, no teraz sa tam stretávali nabúchaní chalani v šuštiakoch. Tým by som nedovolila na seba ani siahnuť!

Do zvonenia ostávalo ešte dvadsať minút. Mala som na sebe len tričko, i keď bola už polovica októbra. Kúrili tak prehnane, že sme v tom teple museli otvoriť zadné okno. Sedel pri mne Pali a špáral sa v nose. Bol presvedčený, že je to nenápadné, že si to nikto nevšimne, no všetci tridsiati do jedného sme v tom mali jasno. Pali kútikom oka sledoval, či si ho nevšimnem. Tvárila som sa, akoby som bola myšlienkami inde. Nech si len doluje, mne to nevaďí...

Naša učiteľka Takácsová čosi horlivo vysvetľovala. Anhydrid kyseliny jantárovej – zopakovala to toľkokrát, až som si to do polovice hodiny zapamätala. Sústredila sa hlavne na žiakov v prvom rade, šprtov, usilovných knihomoľov, ktorí sa chystali na medicínu alebo farmáciu. Z nich azda ešte niečo bude, môžu to dotiahnuť ďaleko a odsťahovať sa odtiaľto do Prahy, Bratislavy alebo Budapešti.

No a my ostatní. „My“ sme predstavovali asi tri štvrtiny našej triedy.

Mňa biológia nijak zvlášť nezaujímala a, pravdupovediac, ani nič iné. Okrem príbehov, šťavnatých historiek a klebiet, no a napínavých kníh. Veľmi rada som čítala. Celé hodiny som dokázala fantazírovať o postavách románov. Predstavovala som si, že s nimi lovím v africkej džungli, prahnem po vode uprostred púšte, bojujem s lúpežníkmi, že s nimi žijem ich príbeh a som jeho súčasťou. Lúboštné romány som ale neznášala. Nemohla som vystáť naivky, ktoré čakali, až ich niekto zachráni. V takých príbehoch som sa stožňovala skôr s mužmi, boli silní a riadili dej.

Z okna som hľadela na smrek a plánovala, že sa po škole pôjdem pozrieť do knižnice, či niekto nevrátil nejaký napínavý román, ktorý som ešte nečítala. Šanca bola síce malá, no aspoň som nemusela ísť hneď domov.

Zo zádumčivých myšlienok ma vytrhol Andin signál. Štuchla ma do chrbta, a keď som sa rukou natiahla dozadu, podala mi do nej malý lístok. „V piatok bude párty. Ideme?“ Drobným písmom som dopísala, že ma nikto nepozval, a podala som jej ho späť. Andy, moja najlepšia kamoška, bola vždy veľmi dobre informovaná, mala prehľad a každé-

ho poznala. Ju na ten žúr určite pozvali, na jednom bola už minule, no mňa naši nepustili. Ďalší deň mi volala na pevnú linku a nadšene mi rozprávala, kto tam chýbal, kto sa s kým oblizoval a že Marika – šprtka z našej triedy – si to vraj rozdala s jedným chalanom z céčky. Tomu ale neverím, tá baba je taká povýšenecká, neviem si ju tak predstaviť. Ale ktovie, tichá voda brehy myje.

Aj keby ma pozvali, nemohla by som ísť. Víkendy sa u nás od jari do jesene odohrávajú podľa dobre zaužívaného scenára. Chodievame k babke do Pataša, sadíme, riedime, plejme, polievame, kántrime pásavky, postrekujeme, okopávame, zbierame úrodu. Mama by nevynechala ani jediný víkend.

„Úbohá babka, veď vieš, aký je dedo... nemôžeme ju v tom nechať samu,“ vravieva mi.

Mám šesťnásť rokov, rada by som konečne piatkové večery trávila niečím iným, nielen počúvaním babkiných nárekov o tom, ako jej dedo nepomáha, nikdy jej nepomôže, záhrada je veľká, že dedo chlasce, ale pssssst... stále dodá šeptom, aby ju náhodou nepočuli susedia. Cez zavreté balkónové dvere. To určite.

„Minule som našla pol fľaše pálenky v soche panenky Márie. Dedo ju tam schoval!“ ponosovala sa nám babka a mama ju chlácholila.

Potom zas začala horekovať mama, samozrejme o otcovi. Keď si vypije, je agresívny, keď si vypije, je taký a onaký, ale keď nepije, tak je to slušný človek.

Už to nemôžem počúvať. Neznášam to. Vravela som mame, aby sme namiesto okopávania zašli radšej na aerobik

alebo si z videopožičovne vybrali pokojne aj osem romantic-
kých filmov a s plechom koláča v lone si ich všetky pozreli.

No záhrada, dom aj náš byt musia byť stále tip-top. Čo by povedali susedia? Čo len povedia, ak uvidia v záhonoch burinu? Keď niekam odchádzame, mama sa od dverí vráti a zotrie kuchynskú linku. Keby otec na parkovisku nevytruboval, ešte by aj povysávala obývačku.

Vraj čo ak by sa nám niečo na dovolenke stalo a susedia by u nás našli neporiadok? Hm? Čo by asi povedali?

Je to presne ako s deravou ponožkou. Na tú si čižmu neobujeme, nikam sa v nej nevyberieme. Aj bielizeň musí byť vždy zladená – farebne, materiálom aj vzorom –, lebo čo ak ma zrazí auto, záchranári ma vezmú na pohotovosť, všade sa síce valí krv, no čo by asi len povedali, ak by som mala deravú ponožku a podprsenka by mi neladila s nohavičkami? Hm? No čo by asi povedali? Čoby povedali? – ako sa to vraví u nás.

Seriem aj na záhradu. Zvysoka. Ja žiadnu mať nebudem. Na balkón si nevysadím ani len letničky do črepníka. Odťahujem sa odtiaľto niekam do prdele, do Bratislavy alebo do Pešti, niekam medzi betónové paneláky, a budem si užívať život s chlapmi, ktorí neslopú, majú zdvorilé spôsoby, nenosia šuštiaky a budeme sa celé noci navzájom opierať o chrbát toho druhého a čítať.

Zazvonilo na prestávku. Andy sa pristavila a hustila do mňa, že by som na tú párty mala zdrhnúť, aspoň raz sa vzoprieť rodičom, užívať si život a tak podobne. Len som sa na ňu usmievala a ukladala si učebnice do tašky. Šli sme spolu do šatne a Andy točila ďalej o svojom.

„Vidíš toho chalana v bunde s kapucňou? A tamtoho, čo má v topánkach farebné šnúrky? Aj on tam bude,“ vysvetlovala a v kuse ma laktom štuchala pod rebrá.

Auuu, prestaň ma štuchať! No neprestala.

V šatni si Andy oblieka svoj nový kabát. Vonku ešte nebola až taká zima, bol by stačil aj hrubší sveter, no ten jej kabát bol taký krásny, taký trendy, že som sa vôbec nečudovala, prečo v ňom prišla do školy. Cez víkend jej ho kúpili rodičia v Győri. Neboli zazobaní, nekúpili dcére nový kabát z rozmaru, skôr z praktických dôvodov. Andy sa neskutočne natiahla, vyrástla hádam zo všetkého svojho oblečenia. Pulóvre, nohavice, všetko jej bolo malé, no a potrebovala aj nový kabát. Niečo podedila aj po sesterniciach a tričká nosila po jednom basketbalistovi z ich vchodu.

Obliekla som si svoju mikinu s kapucňou a na ňu rifllovú bundu, natiahla som si ošúchané botasky, a keď predo mnou Andy vychádzala cez školskú bránu, tajne som obdivovala ten jej nový kúsok oblečenia.

Ešte stále točila o tej párty a o tom, ako veľmi by sa už chcela zamilovať.

„Chcem sa do niekoho buchnúť, ale poriadne! Do silného chlapa, ktorý mi bude chýbať, keď nebude pri mne, ktorého budem ochotne čakať a budem sa preňho trápiť a trpieť...“

„Ty si sa úplne scvokla!“

„Asi máš pravdu!“ zasmiala sa Andy a dodala, že podľa nej je láska niečo také, ako keď si človek náročky zabuchne prsty do dverí. Bolí to, prsty sfialovejú a treba si na ne dať

obklad. No je to intenzívny pocit, silný zážitok, ktorý sa len tak nevyparí, a človek sa má čím zaoberať. Nie ako všedné dni, keď čas len tak plynie a niet sa na čo tešiť.

Len som je pritakávala a počúvala jej monológ. Bola moja najlepšia kamoška a zdala sa mi neskutočne zábavná. Bola plná energia a za pol hodinu sa vedela nadchnúť a trpieť pre kadejaké somariny... Teraz sa práve namotávala na tú párty.

Zahli sme k bloku, v ktorom Andy bývala, a ostali sme ako obarené. Zľakli sme sa partie šiestich chlapíkov. Boli to dvadsiatnici, mali na sebe tepláky a farebné botasky a jeden z nich ziapal ako zmyslov zbavený.

„Nečum na mňa, ty buzerant, nesar ma, lebo s tebou zatočím!“ reval na jedného zo skupinky, no ten nič nevravel. Nemo hľadel do zeme.

Obe sme stúpili, schúlili sa a po druhej strane cesty sme sa čo najnenápadnejšie zakrádali smerom domov.

Tak, tu ich máme, pomyslela som si. V meste som ich vídala čoraz častejšie. Viackrát som ich zazrela samých, alebo ako mame pomáhajú s nákupnými taškami. No keď pokope demonštrovali svoju moc, to bolo niečo celkom iné: *Tu sme, sledujte! Kto si na nás trúfne? Toto je naše mesto.*

A zrazu sme ich mali na očiach v plnej kráse. Výkvet miestneho podsvetia. Zblúdili sopliaci, ako by povedal môj otec, či babkinými slovami: podradní gauneri. No bratranec ich mal za úspešných podnikateľov. Išiel z nich strach.

Bolo to zhruba v polovici deväťdesiatych rokov. Krátko po Nežnej sa všetko zmenilo. Zrazu nebol problém zohnať handry *Adidas* či *Nike*, zmenili sa zákony aj systém a mesto

malo nových samovládco. Mladí chalani, ktorí nadobudli dojem, že prišiel ich čas. Surovou silou si privlastnili všetko, čo sa im zapáčilo. Od majiteľov reštaurácií a podnikov vyberali výpalné, vyhrážali sa, na ulici sa chvastali zbraňami, znásilňovali ženy, konkurentov sa zbavovali v sudoch plných kyseliny a zbehov z vlastných radov zahrabávali na odľahlých miestach. Všetci o nich vedeli, mesto o ničom inom nehovorilo.

Kráčali sme domov so zmeravenými tvármi. Ani nám nenapadlo pozrieť sa tým smerom, sklopili sme zrak a nevšimli sme si ich. Príbuzní, ktorí mali to šťastie, že žili inde, sa nás vždy pýtali, ako môžeme žiť v meste, ktoré má pod palcom mafia. Ako? So sklopeným pohľadom, tak, že sme sa dívali inam.

Keď sme sa dostali do bezpečnej vzdialenosti, Andy sa ticho rozlúčila, pobožkala ma na líca a zmizla vo vchode. My sme bývali a dva bloky ďalej, tak som pokračovala sama. Ešte stále som si hľadela na špičky topánok. Vôbec som si nevšimla Júliu, susedu z nášho vchodu. Skoro som sa s ňou zrazila.

„Prepáčte, nevidela som vás...“ vykoktala som napokon.

„To nič! Povedz mame, že ju pozdravujem a že ju zajtra čakám!“ odvetila mi, keď som okolo nej prešla.

Júlia bola kadernička. Podľa mamy jediná schopná široko-ďaleko. Nerobievala priblblé, otrepané účesy a ani farbenie u nej nepozostávalo len zo zosvetlenia peroxidom, až kým nemal človek vlasy biele ako mlieko. Mama jej vytvorily zbožňovala. Ja som u nej síce bola len dvakrát, aj to ma len podstihla. Od ôsmich rokov mám vlasy vždy rovnaké.

Dlhé, rovné, s cestičkou uprostred. Nosievam ich spojené v cope, takže je vlastne jedno, aké sú dlhé. Chcela som si dať zostrihať len suché konce, a to urobila dobre.

Doma ma vítal dobre známy obraz: omrvinky na kuchynskom stole, nedopitá káva v hrnčeku, zoschnutý rožok na tanieri tvrdý ako betón a vedľa neho obal od syra. Zvyšky po otcovi. Mama mu každé ráno uvarila kávu, prestrela, natrela rožok, nakrájala salámu a napokon mu pripravila aj oblečenie. Do kuchyne k stolu položila čisté ponožky, spodky, košeľu, sveter... Otec sa ani nepozrel z okna, aké je počasie. Bez komentárov si obliekol, čo vyložila. Často sa tak stávalo, že otec sa celý deň potil v teplom svetri alebo sa naopak klepal od zimy, no nikdy sa na mamin výber neťažoval. Nikdy sa jej ani nepoďakoval.

Mama odchádzala zavčasu, pracovala v škôlke ako vychovávateľka. Keď išla do rannej služby, musela vstávať nadržanom. Otec odchádzal o niečo skôr ako ja s bratom. Naraňajkoval sa, no nikdy po sebe neupratal. Keď mama prišla domov skôr, len si šomrala popod nos, že nespravil ani len to... *Každý boží deň to isté! Človek aby sa zodral nielen v robote, ale aj doma.* Ako obvykle. Upratala som po otcovi a ľahla si rovno do postele, ani som sa neprezliekla.

Dívala som sa na plafón, vôbec nič sa mi nechcelo. Okrem jedinej veci – ľahnúť si do vane plnej horúcej vody. Užívať si dotyk peny na svojom nahom tele. Hladila by som si prsia, potom vnútornú stranu stehien a postupovala by som krúživými pohybmi smerom hore, hladila by som sa čoraz silnejšie a potom by som sa pomaly dráždila ukazovákom.